

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/58/2025
Identifikačné číslo spisu: 8713201443
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8713201443.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ G. J., rodený J., narodený XX. S. XXXX, Y.O., T. XXX, 2/ S. J., narodená XX. I. XXXX, Y.Ô., T. XXX, obaja právne zastúpení: JUDr. Martin Tomas, advokát, so sídlom Poprad, ul. Francisciho 3288, proti žalovaným: 1/ W.. B. B., narodený XX. M. XXXX, Y., T. XXX, 2/ E. B., narodená XX. C. XXXX, Y., T. XXX a 3/ Obec Hôrka, so sídlom Hôrka, Hôrka 141, IČO: 00 326 194, právne zastúpený: Hudzík & Partners s.r.o., advokátska kancelária, Poprad, Mnoheľova 830/15, IČO: 47 251 654, o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21C/29/2013, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. mája 2020, č.k. 21Co/10/2019 - 433, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/, 2/ a 3/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad rozsudkom (v poradí druhým) z 23. novembra 2018, č.k. 21C/29/2013 - 366 žalobu zamietol a žalovaným priznal voči žalobcom právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Rozsudok právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 1 OZ, § 5 OZ, § 126 ods. 1 OZ, § 470 ods. 1, 2 CSP, § 1 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), § 6 a § 22 cestného zákona, ďalej § 4 ods. 1, 2 zákona č. 66/2009 Z.z. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že pôvodným vlastníkom sporného pozemku KN-C č. 1011 (teraz 1011/1) bol štát, hospodárili s ním Železorudné bane, štátny podnik so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Stará cesta 3, zrušeného bez likvidácie, ktorého právnym nástupcom sa stali BANE Spišská Nová Ves, štátny podnik so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Štefánikovo námestie 4, ktorý následne vstúpil do likvidácie. Dňa 10. 03. 1999 bola vykonaná verejná dražba a na základe potvrdenia o vydražení zo dňa 10. 03. 1999 vlastníkom pozemku p. č. KN 1011 o výmere 1988 m² - sa stali žalobcovia. Časť pozemku označený ako 1011/1 slúži v súčasnosti ako panelová cesta na prejazd a prechod verejnosti, kamiónom na prevoz dreva z lesa a iným vlastníkom lúk a polí. Povrch je spevnený, v minulosti makadamom a asfaltovými pozostatkami, následne bol na spevnený povrch položený asfalt a v časti boli položené žalovaným 1/

betónové platne v súvislosti s výstavbou jeho rodinného domu (ktorému bolo následne pridelené súp. č. XXX) na pozemku parcela č. 1012/2 a následným užívaním tejto komunikácie nielen ním, ale verejnosťou všeobecne, teda aj žalobcami. K rodinnému domu žalovaných vedie v súčasnosti sporná komunikácia, a to aj okolo rodinného domu žalobcov, cez pozemok č. 1011/1. Žalovaní 1/, 2/ túto cestu, užívajú odkedy začali s výstavbou rodinného domu dobromyseľne a nerušene až do roku 2011, kedy sa začali susedské spory so žalobcami. Dovtedy ich žalobcovia na ich vlastníctvo k parcele č. 1011/1 neupozorňovali a to ani pri pokladaní panelov. Žalovaní 1/, 2/ využívali túto jedinou komunikáciu, ktorá je prístupná k ich rodinnému domu.

1.2. Súd prvej inštancie dôvodil, že vykonaným dokazovaním zistený spôsob užívania predmetnej cesty zodpovedá definícii účelových komunikácií obsiahnutej v ustanovení § 22 ods. 1 cestného zákona. Podľa tohto ustanovenia účelové komunikácie slúžia k spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľností s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch. Pozemok bol kontinuálne užívaný ako verejná účelová komunikácia, minimálne od 60. rokov až doposiaľ. Spočiatku sa jednalo o poľnú cestu, ktorá bola následne spevňovaná za účelom jej používania rôznymi materiálmi, na ktoré bol následne položený asfalt zo strany obce a v časti betónové panely zo strany žalovaného 1/ v súvislosti s výstavbou jeho rodinného domu. Nikto voči takýmto postupom nevzniesol žiadne námietky, účelová komunikácia bola užívaná celý ten čas verejnosťou, teda žalobcami aj žalovanými, každým z nich od času, keď tam začal bývať, resp. kedy začal s výstavbou rodinného domu. Žalobcovia nadobudli vlastnícke právo k rodinnému domu súp. č. XXX postaveného na parcele č. 989/1 titulom darovacej zmluvy v roku 1997, žalovaní začali s výstavbou rodinného domu na parcele č. 1012/2 v roku 2000. Žalobca 1/ vo vzťahu k oploteniu predmetnej komunikácie viackrát svoju výpoveď zmenil, v každom prípade táto komunikácia bola oplotená. Tým bol určený aj jej priebeh. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že tu existuje naliehavá komunikačná potreba, ktorá je podmienkou trvania účelovej komunikácie a neexistujú ďalšie možnosti pre jej uspokojenie. Uviedol, že verejné užívanie pozemných komunikácií nie je inštitútom súkromného práva, ale ide o verejnoprávne oprávnenie. Užívanie sa tak opiera o zákon. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobu zamietol ako nedôvodnú.

1.3. Súd prvej inštancie zdôvodnil svoje rozhodnutie neaplikovať na daný právny vzťah zákon č. 66/2009 Z.z., keď tento zákon sa vzťahuje na vyporiadanie vlastníctva stavby a pozemku pod miestnou komunikáciou na obdobie od 01. 07. 2009 do budúca. Všetky vzťahy, ktoré vznikli z titulu užívania pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve iných subjektov ako miestne komunikácie do 30. 06. 2009, je potrebné riešiť podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 17Co/146/2016-419 zo dňa 18. 01. 2018.

1.4. K požiadavke žalobcov, ktorí žiadali, aby nelegálnu stavbu žalovaní odstránili a dali do pôvodného stavu súd prvej inštancie uviedol, že to nie je predmetom konania. V tomto prípade bola komunikácia zriadená pôvodným vlastníkom pozemku oprávnené, nadobudla charakter verejnej účelovej komunikácie, bola oplotená, to všetko pred nadobudnutím vlastníckeho práva žalobcami, ktorí boli s týmito skutočnosťami uzrozumení a daný stav vždy slúžil aj ich komunikačnej potrebe.

1.5. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 12. mája 2020 č.k. 21Co/10/2019 - 433 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným v 1. až 3. rade priznal voči žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie.

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že zo skutkového stavu vyplynulo, že pôvodným vlastníkom spornej parcely KN-C č. 1011 (teraz 1011/1) v k. ú. Y. bol štát, hospodárili s ním Železorzudné bane, štátny podnik, ktorého právnym nástupcom sa stali BANE Spišská Nová Ves. Dňa 10. 03. 1999 bola vykonaná verejná dražba a vlastníkom pozemku č. KN 1011 stali žalobcovia. Pozemok slúži ako panelová cesta na prejazd a prechod verejnosti, kamiónom na prevoz dreva z lesa a iným vlastníkom lúk a polí. Nadväzuje na pozemky č. 981/1 č. 1016, ktoré spolu tvoria verejnú účelovú komunikáciu, ktorá je užívaná takto minimálne od 60. rokov, kontinuálne aj naďalej po vstupe štátneho podniku do likvidácie dňom 31. 08. 1997. K rodinnému domu žalovaných vedie v súčasnosti sporná komunikácia, a to aj okolo rodinného domu žalobcov, cez parcelu č. 1011/1. Odvolací súd považoval

predmetné skutkové zistenia za správne a následne tomu zodpovedajúci právny záver, podľa ktorého spôsob užívania predmetnej cesty zodpovedá definícii účelových komunikácií obsiahnutej v ustanovení § 22 ods. 1 cestného zákona. Pozemok bol kontinuálne užívaný ako verejná účelová komunikácia, minimálne od 60. rokov až doposiaľ. Verejné užívanie pozemných komunikácií nie je inštitútom súkromného práva, ale ide o verejnoprávne oprávnenie. Užívanie žalovaných tak podľa odvolacieho súdu nie je protiprávne.

2.2. K namietanému nesprávnemu vyhodnoteniu vykonaných dôkazov ako napríklad čestného prehlásenia C. J. odvolací súd uviedol, že vychádzajúc z obsahu jeho prehlásenia cesta v obci Y. v časti T. (T. J.), vedie aj popred rodinný dom a je fyzicky na tom istom mieste používaná už od roku 1955. V roku 1969 nastúpil C. J. ako mechanizátor na bývalé JRD Švábovce a túto cestu využívali na obrábanie poľnohospodárskych pozemkov, aj ako funkcionár MNV potvrdil, že táto cesta slúžila aj občanom. Súd vyhodnotil obsah predmetného listinného dôkazu ako aj obsah výpovede svedka T. B. W. v celkovom hodnotení dôkazov. Podľa odvolacieho súdu nie je možné súhlasiť s odvolateľmi, podľa ktorých z výpovede svedka T. B. W. má vyplývať záver potvrdzujúci ich tvrdenie, že časť pozemku 1011/1 nemôže slúžiť ako účelová cesta, pretože nespája obec s poľnými cestami. Z výpovede tohto svedka vyplýva, že bol ešte v roku 1989 predsedom miestneho národného výboru a následne starostom, pričom obec spevňovala aj cestu, ktorá je predmetom sporu, uložili tam asfaltový koberec až po tú časť ktorá bola ešte spevnená. Pokiaľ ide o betónové panely kladené žalovaným v 1/ rade tak si pamätá, že to realizoval žalovaný v 1/ rade, pretože nemal prístup k domu a všetky komunikácie v obci boli užívané ako verejné priestranstvo, pričom obec neskúmala, či sú majetkovoprávne vyporiadané. Asfalt bol položený presne, ako bola pôvodná komunikácia. Pôvodná cesta bola z rôzneho materiálu. Uviedol, že boli tam aj odtokové medzery, ktoré sa pravidelne zasypávali a zväžalo sa tam drevo. To sú závery, ktoré vyplývajú z výpovede svedka. Nie je možné však prijať záver, že z tejto výpovede svedka vyplývajú iné závery než ich učinil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu vyhodnotil všetky dôkazy, ktoré boli vykonané a dospel k správnym skutkovým zisteniam. Neobstojí tak námietka odvolateľov o nesprávnych zisteniach súdu.

2.3. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie správne posúdil z vykonaných dôkazov, že sporný pozemok je prístupovou cestou, ktorá sa používala pre potreby obyvateľov od roku 1955. Inštitút všeobecného užívania upravený v ustanovení § 6 cestného zákona sa vzťahuje iba na diaľnice, cesty a miestne komunikácie, táto okolnosť neznamena, aby účelové komunikácie nemohli mať charakter verejne prístupných komunikácií. Nezaradenie účelových komunikácií do ustanovenia § 6 cestného zákona bolo spôsobené len tým, že účelové komunikácie nie sú na rozdiel od diaľnic, ciest a miestnych komunikácií výlučne určené na všeobecné užívanie. Ustanovenie § 22 cestného zákona člení účelové komunikácie na verejné a neverejné. Neverejnými sú iba účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo objektoch a verejné účelové komunikácie vyhlásené príslušnou obcou so súhlasom vlastníka za neverejné. Ostatné účelové komunikácie majú preto charakter komunikácií verejných. Už z terminologického označenia časti účelových komunikácií ako verejných je vylúčené, aby takéto verejné účelové komunikácie mali byť využívané iba ich vlastníkmi. Podľa vyhlášky č. 35/1984 Zb. Federálneho ministerstva dopravy, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) podľa § 22 ods. 1, 1/ účelovými komunikáciami sú najmä poľné a lesné cesty, príchodové cesty k závozom, staveniskám, lomom, baniam, pieskovniam a k iným objektom a cesty v uzavretých priestoroch a objektoch, 2/ účelové komunikácie v uzavretých priestoroch a objektoch sú neverejné; iné účelové komunikácie môže v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi vyhlásiť za neverejné miestny národný výbor na návrh vlastníka, správcu alebo užívateľa dotknutej komunikácie, 3/ o právnych pomeroch účelových komunikácií platia všeobecné predpisy. V súlade s citovaným ustanovením § 22 Cestného zákona verejné užívanie pozemných komunikácií nie je inštitútom súkromného práva, ale ide o verejnoprávne oprávnenie. Odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil, že v konaní bolo preukázané žalovanými, že cesta (komunikácia) má charakter účelovej komunikácie, a z tohto dôvodu nemôžu žalobcovia byť úspešnými v konaní z dôvodu, že žalovaní preukázali, že ich užívanie nie je neoprávneným zásahom. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že tvrdenia žalobcov o neoprávnených zásahoch do ich vlastníctva neboli preukázané a výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver o pravdivosti ich tvrdení.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie nebolo dôvodné, čo zakladá plný úspech strany

žalovaných v odvolacom konaní. Z tohto dôvodu odvolací súd priznal žalovaným v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100 %.

3. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podali právny predchodca žalobcu 1/ a žalobkyňa 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktoré odôvodnili v zmysle § 432 CSP tým, že v konaní došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci z dôvodu, že prvostupňový okresný súd, ako aj krajský súd pri svojom rozhodovaní vzali do úvahy iba jestvujúci stav využívania časti nehnuteľnosti KN-C č. 1011/1 kat. úz. Y., rozhodol v rozpore s platným znením zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, čl. 20 Ústavy SR, ako aj článkom 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého vyvlastnenie alebo obmedzenie vlastníckeho práva je možné vo verejnom záujme na základe zákona a za náhradu. Pri rozhodovaní sa súdy nezaoberali používaním a využitím existujúcich parciel KNC č. 981/1 a č. 1016, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného v 3. rade, sú účelovými komunikáciami a parcela č. 981/1 vedie súbežne s terajšou „účelovou komunikáciou“ cez parcelu č. 1011/1. Dovolatelia majú za to, že prvostupňový súd vo svojom odôvodnení, ako aj krajský súd sa absolútne nezaoberali skutočnosťou, že žalovaní 1/ a 2/ bez akéhokoľvek súhlasu a v rozpore s vlastníckym právom, ako aj platnými zákonmi svojvoľne uložili betónové panely na časť nehnuteľností KNC č. 1011/1, vo vlastníctve žalobcov, ktorú vo svojich rozsudkoch súdy považujú za účelovú komunikáciu a taktiež sa súdy pri svojom hodnotení nezaoberali ani vyjadrením Okresného úradu v Poprade, odbor cestnej dopravy. Odvolací súd vo svojom rozsudku sa opiera o § 22 cestného zákona a rozhodol, že bolo preukázané, že cesta cez parcelu 1011/1 spĺňa charakter účelovej komunikácie, pričom táto skutočnosť odporuje dikcii § 16 ods. 1 a § 18 ods. 13 uvedeného zákona pre nesplnenie stanovených podmienok, ako aj výpovedi svedka T. B. W., ktorý ako býv. starosta sa snažil zamedziť užívanie tejto časti nehnuteľnosti tým, že niekoľkokrát nechal prekopáť ďalšie napojenie na túto nehnuteľnosť ktorej skutočnosti prvostupňový, ani odvolací, súd nevenovali žiadnu pozornosť. Dovolatelia mali za to, že okresný súd, ako aj odvolací súd vo svojich rozsudkoch porušili základné práva žalobcov v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR vlastníť majetok a čl. 20 ods. 4, ako aj § 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorých vyvlastnenie alebo obmedzenie vlastníckeho práva je možné vo verejnom záujme na základe zákona a za náhradu. Dovolatelia napokon navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podané dovolanie nespĺňa predpísané náležitosti a nie sú dané predpoklady na uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Z týchto dôvodov sa preto žalovaný 3/ nevie relevantne vyjadriť, prečo vlastne žalobcovia podali dovolanie. Navrhol dovolanie zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania.

5. Žalovaní 1/ a 2/ v spoločnom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že rozsudok súdu prvej inštancie ako aj napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považujú za vecne správny a zákonný. Navrhli, aby dovolanie bolo ako nedôvodné zamietnuté.

6. Súd prvej inštancie z vlastnej úradnej činnosti zistil, že pôvodný žalobca 1/ zomrel dňa XX. XX. XXXX. S poukazom na § 63 ods. 1 a 2 CSP súd prvej inštancie uznesením č.k. 21C/29/2013-479 z 13. júna 2023 rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičom pôvodného žalobcu 1/, ktorým je G. J., rodený J., narodený XX. XX. XXXX, bytom Y., T. XXX.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd v prejednávanej veci v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že dovolatelia v dovolaní nešpecifikovali (ani len neoznačili), z akého dôvodu vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania - t.j. či z dôvodov uvedených v ustanovení § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne (II. ÚS 277/2021). Ústavný súd pri preskúmaní rozhodnutí dovolacieho súdu z pohľadu posudzovania obsahu dovolania vyslovil, že úlohou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi - jeho textu ako celku (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 15/2021, IV. ÚS 253/2024), ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany (III. ÚS 278/2022). Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc (III. ÚS 580/2021, III. ÚS 198/2022). Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky.

14. Dovolatelia v dovolaní uviedli, že dovolanie odôvodňujú „v zmysle § 432 CSP tým, že v konaní došlo k nesprávnomu právnomu posúdeniu veci z dôvodu, že prvostupňový okresný súd, ako aj krajský súd pri svojom rozhodovaní vzali do úvahy iba jestvujúci stav využívania časti nehnuteľnosti KN-C č. 1011/1 kat. úz. Y., rozhodol v rozpore s platným znením zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, čl. 20 Ústavy SR, ako aj článkom 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého vyvlastnenie alebo obmedzenie vlastníckeho práva je možné vo verejnom záujme na základe zákona a za náhradu.“ K danému najvyšší súd aj s poukazom na bod 12. tohto rozhodnutia, v ktorom je poukázané na potrebu v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP) uvádza, že takto

všeobecne formulovaný dovolací dôvod nie je možné ani z významového hľadiska subsumovať pod niektorý z existujúcich dovolacích dôvodov podľa § 421 CSP.

15. Dovolací súd zdôrazňuje, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 ods. 1 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Pokiaľ dovolanie neobsahuje jasné a určité vymedzenie dovolacích dôvodov, nie je možné preskúmať, v čom mal odvolací súd pochybiť. Absencia takejto konkretizácie znemožňuje dovolaciemu súdu vykonať meritórny prieskum, keďže by tým prekročil hranice viazanosti dôvodmi dovolania. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že zákonom stanovená povinnosť kvalifikovaného právneho zastúpenia sa prejavuje aj v povinnosti prispôbiť dovolaciu argumentáciu osobitnému charakteru odvolacieho konania, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Dovolací súd si na tomto mieste dovoľí podotknúť, že v tomto prípade o kvalite a precíznosti dovolania podaného predchádzajúcim advokátom dovolateľov svedčia aj chyby v písaní, ktoré podané dovolanie obsahuje.

17. Dovolací súd po podrobnom oboznámení sa s obsahom dovolania dospel k záveru, že dovolanie neobsahuje jasné a konkrétne vymedzenie, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia odvolacím súdom (§ 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP). V preskúmvanej veci podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovia zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzili tento dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP, nenastolili, nevymedzili, neformulovali, nepomenovali právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ani neoznačili rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré danú otázku riešia rozdielne, ale iba vo všeobecnosti vytykali súdom závery, o ktoré opreli svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby. Zákom predpokladané vymedzenie konkrétneho dovolacieho dôvodu nebolo možné ani vyabstrahovať z dovolania ako celku (postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP) bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana. Absenciu takejto náležitosti dovolania považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. f) CSP.

18. V posudzovanom prípade dovolateľ síce dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP explicitne neoznačil, ale dovolací súd v súlade s rozhodovacou praxou Ústavného súdu Slovenskej republiky - postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP a v snahe autenticky porozumieť dovolaniu dovolateľov (viď aj už vyššie uvedený nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020), z obsahu dovolacej argumentácie vyvodil, že dovolatelia tento dovolací dôvod vymedzili v zákonných mantineloch, keď mali za to, že sa súdy pri rozhodovaní nezaoberali skutočnosťami tvrdenými dovolateľmi a ich námietkami týkajúcimi sa najmä používania a využívania existujúcich parciel KNC č. 981/1 a č. 1016, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného 3/, uloženia betónových panelov na časť nehnuteľností KNC č. 1011/1 vo vlastníctve žalobcov, pričom v kontexte vykonaného dokazovania (výpovede svedka T. B. W.) rozporovali aj záver súdov nižších inštancií podľa ktorého cesta, ktorá prechádza cez pozemok žalobcov, má charakter účelovej komunikácie.

19. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie

súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

20. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. uplatneným nárokom a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces. (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 204/04).

21. Vychádzajúc z obsahu dovolacej argumentácie (viď bod 18. tohto uznesenia) dovolatelia vyvodzovali prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

22. Najvyšší súd predostiera, že i keď nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia, či nenáležité vysporiadanie sa s relevantnou argumentáciou dovolateľov je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Žalobcovia sa žalobou domáhali ochrany svojho vlastníckeho práva proti žalovaným tvrdiac, že do ich práva neoprávnene zasahujú. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom potvrdil zamietnutie žaloby, pričom právne konformným i dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo tvrdenia žalobcov o neoprávnených zásahoch do ich vlastníctva neboli preukázané, resp. z akého dôvodu považoval za správny záver súdu prvej inštancie, že cesta, ktorá prechádza cez pozemok žalobcov, má charakter účelovej komunikácie a teda jej užívanie žalovanými nie je neoprávneným zásahom.

23. Pokiaľ dovolatelia v dovolaní namietali, že pri rozhodovaní sa sudy nezaoberali používaním a využitím parciel KNC č. 981/1 a č. 1016, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného 3/, dovolací súd upriamuje pozornosť dovolateľov najmä na bod 15. napadnutého rozsudku. Z predmetného bodu odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že sporná parcela vo vlastníctve žalobcov nadväzuje na pozemky č. 981/1 č. 1016, ktoré spolu so spornou parcelou vo vlastníctve žalobcov tvoria verejnú účelovú komunikáciu, slúžiacu na prejazd a prechod verejnosti, kamiónom na prevoz dreva z lesa a iným vlastníkom lúk a polí, pričom táto verejná komunikácia je takto užívaná minimálne od 60. rokov. Z uvedeného vyplýva, že táto námietka dovolateľov je zjavne neopodstatnená.

24. Nemožno dať za pravdu ani dovolacej argumentácii v tom smere, že z vykonaného dokazovania má vyplývať záver, že cesta vedúca cez parcelu č. 1011/1 nemôže byť účelovou komunikáciou ani argumentácii, že by tento záver bol nedostatočne odôvodnený, keď tento záver odvolací súd konformným spôsobom odôvodnil v bode 22. napadnutého rozsudku a súd prvej inštancie v bodoch 41. - 50. svojho rozhodnutia, keď sudy uzavreli, že v súlade s § 22 cestného zákona cesta má charakter účelovej komunikácie, a z tohto dôvodu nemôžu žalobcovia byť úspešnými v konaní z dôvodu, že

žalovaní preukázali, že ich užívanie nie je neoprávneným zásahom. Súd v prejednávacom prípade hodnotil dôkazy jednotlivo a zároveň aj v ich vzájomnej súvislosti. Pokiaľ ide o výpoveď svedka T. B. W., odvolací súd v bode 17. napadnutého rozsudku dôvodil, že z výpovede tohto svedka vyplýva, že obec spevňovala aj cestu, ktorá je predmetom sporu, uložili tam asfaltový koberec až po tú časť, ktorá bola ešte spevnená. Pokiaľ ide o betónové panely kladené žalovaným v 1/ rade tak si pamätá, že to realizoval žalovaný v 1/ rade, pretože nemal prístup k domu a všetky komunikácie v obci boli užívané ako verejné priestranstvo, pričom obec neskúmala, či sú majetkovoprávne vyporiadané. Asfalt bol položený presne, ako bola pôvodná komunikácia. Z uvedeného je zrejmé, tak ako konštatoval aj odvolací súd, že z tejto výpovede nevyplýva opačný záver než ten, ktorý vyvodil súd prvej inštancie.

25. Dovolací súd záverom považuje za vhodné zopakovať, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Odvolací súd teda zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho v rozsahu dovolacích výhrad viedli k rozhodnutiu. Jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny alebo právne nekonformný, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Námietky dovolateľov sú skôr vyjadrením nespokojnosti so záverom súdu, avšak samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Dovolatelia preto neopodstatnene argumentovali, že rozhodnutie je postihnuté vadami v zmysle § 420 písm. f) CSP.

26. Vzhľadom na uvedené závery najvyšší súd dovolanie žalobcov podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietol v celom rozsahu ako neprípustné a neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.